

2023
წელი

შპს გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო

აკადემიური ნაშრომის შედგენის სტანდარტი

წინამდებარე დოკუმენტით გათვალისწინებული მოთხოვნები ვრცელდება შპს გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტში (შემდგომში- „უნივერსიტეტი“) შესრულებულ სამეცნიერო-აკადემიურ ნაშრომებზე, თუ ნაშრომის სპეციფიკიდან ან სხვა გარემოებებიდან გამომდინარე, გამონაკლისის სახით, ან უფლებამოსილი ორგანოს მარეგულირებელი აქტით, სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

აკადემიური სტილი წარმოადგენს წერიითი ნაშრომების ერთიანი წესით გაფორმების ჩარჩოს, რომლის გამოყენებით ნაშრომი იღებს ერთიან კონკრეტულ სახეს და ამ გზით ხდება მისი ფორმალიზება. აკადემიური სტილი წარმოადგენს შეთანხმებას აკადემიური ნაშრომის ყველა დეტალთან დაკავშირებით.

გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის სამეცნიერო, აკადემიური ნაშრომის შესრულების სტანდარტი, დარგის სპეციფიკის გათვალისწინებით, ეყრდნობა მსოფლიოში აღიარებულ ჩიკაგოს სტილს.

სამეცნიერო-აკადემიური ნაშრომის შექმნა საუნივერსიტეტო საქმიანობის ერთ-ერთი მიმართულებაა როგორც პროფესორისთვის, ისე სტუდენტისთვის, ხოლო ნაშრომებზე მუშაობის პრინციპი კი საერთოა ყველასთვის.

II აკადემიური მოთხოვნები სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის მიმართ

სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომი საყოველთაოდ მიღებულ აკადემიურ მოთხოვნებს უნდა აკმაყოფილებდეს, რაც უკანასკნელ წლებში ჩამოყალიბდა მეცნიერულობის განმსაზღვრელი ძირითადი კრიტერიუმების სახით, კერძოდ:

კეთილსინდისიერება: სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ხარისხის საფუძველია. ავტორმა ყველა გამოყენებული წყარო უნდა დაამოწმოს და ნათლად წარმოაჩინოს არგუმენტაციის აგების პრინციპი. მონაცემებით მანიპულირება, მათი გაყალბება და შედეგების გამოგონება დაუშვებელია სამეცნიერო მუშაობის პროცესში.

ობიექტურობა: სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომი უნდა იყოს მაქსიმალურად ნეიტრალური და მასში არ უნდა ვლინდებოდეს ავტორის პირადი დამოკიდებულება საკვლევი საკითხის მიმართ.

მნიშვნელობა: ეს კრიტერიუმი განაპირობებს დარგში ახალი ცოდნის შექმნას და დარგის/სფეროს წინსვლას. მნიშვნელოვანია ის ნაშრომები, რომლებიც მაღალი

ინფორმაციულობით გამოირჩევიან და კვლევები, რომელთაც კონკრეტული პრაქტიკული პრობლემების ამოხსნა/გადაჭრაში შეაქვთ წვლილი.

ორიგინალურობა: სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის შემქმნელმა სამუშაო დამოუკიდებლად უნდა შეასრულოს, რაც დამოუკიდებელ აზროვნებას მოითხოვს. ზოგადად, სამეცნიერო ნაშრომში ორიგინალურობა მიიღწევა ახალი კონცეფციის შექმნით, ინოვაციური სქემის წარმოდგენით, კვლევის ახალი მოდელის/მეთოდის დამკვიდრებით ან პრობლემის გადაჭრის ახლებური ხედვით.

აზრობრივი და ენობრივი სივსადე: სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ენა სასურველია იყოს, ზუსტი და სადა, ხატოვანობისა და გრძელი (რთული ქვეწყობილი) წინადადებების გარეშე, რაც ართულებს ტექსტის წაკითხვას და კიდევ უფრო მეტად, მის გაგებას. წინადადებები უნდა იყოს მკაფიოდ და გასაგებად ჩამოყალიბებული; დიდი ყურადღება უნდა დაეთმოს მართლწერის საკითხებს, დაუშვებელია გრამატიკული, ბეჭდური და სტილისტური შეცდომები. ნაშრომი უნდა შესრულდეს სამეცნიერო მეტა-ენით (აღწერითი ენა) და ზომიერად გამოყენებული დარგობრივი ტერმინებით, საჭიროების შემთხვევაში კი მათი განმარტებით, რათა ტერმინთა მრავალმნიშვნელობამ გაუგებრობა ან ბუნდოვანება არ გამოიწვიოს მკითხველში.

ვალიდურობა (სათუძვლიანობა, დასაბუთებულობა): მნიშვნელოვანია, აკადემიურ ნაშრომში საკვლევი პრობლემის სათუძვლიანად გააზრება, სამეცნიერო ლიტერატურისა თუ სხვა საკვლევი ინსტრუმენტების ზედმიწევნით შერჩევა და მათი ურთიერთკავშირის მკაფიოდ წარმოჩენა.

გამჭვირვალობა/გადამოწმება: სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომი არა ვარაუდებზე, არამედ გადამოწმებულ, სანდო ფაქტებსა და მონაცემებზე დაყრდნობით უნდა აიგოს და მოყვანილი არგუმენტები ზედმიწევნით, უშეცდომოდ უნდა იყოს დამოწმებული, რათა მკითხველს, (უწინარესად კი სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ხელმძღვანელს, დარგის სპეციალისტს) სურვილის შემთხვევაში, კვლევის გადამოწმება არ გაუჭირდეს.

III. აკადემიური/სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის სტრუქტურა

გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტში შესრულებულ სამეცნიერო ნაშრომების ძირითად სახეებს მიეკუთვნება:

- ა. საბაკალავრო ნაშრომი,
- ბ. სამაგისტრო ნაშრომი,
- გ. სამეცნიერო სტატია,
- დ. მონოგრაფია

თითოეულ ზემოთ წარმოდგენილ ნაშრომს მკაცრად განსაზღვრული სტრუქტურა აქვს. კერძოდ:

საბაკალავრო ნაშრომი: საბაკალავრო ნაშრომში სტუდენტი იკვლევს და ამუშავებს კონკრეტულ საკითხს არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის დახმარებით. სტუდენტს ევალება საკითხზე არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის და მონაცემების შეგროვება, გაანალიზება, კონკრეტული საკვლევითი მეთოდის შერჩევა, კვლევის დაგეგმვა/წარმართვა და შემდეგ გადმოცემა. ნაშრომში ასახული უნდა იყოს საბაკალავრო საფეხურზე სწავლის განმავლობაში შეძენილი თეორიული და დარგობრივი ცოდნა. საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებასა და შეფასებასთან დაკავშირებული საკითხები დეტალურად მოწესრიგებულია უნივერსიტეტის „საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესი“-თ.

სამაგისტრო ნაშრომი: სამაგისტრო ნაშრომში სტუდენტმა უნდა გამოავლინოს კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის ახალი, ორიგინალური მეთოდების შემუშავება/გამოყენების უნარი. არგუმენტირებული მსჯელობით და ანალიზით უნდა წარმოაჩინოს კონკრეტულ საკვლევ საკითხზე არსებული მდგომარეობა სამეცნიერო დისციპლინაში. სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებასა და შეფასებასთან დაკავშირებული საკითხები დეტალურად მოწესრიგებულია უნივერსიტეტის „სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესი“-თ.

მონოგრაფია: (Gk. monos და graphō "ერთი" და "ვწერ") არის ვრცელი მეცნიერული ნაშრომი, რომელშიც ყოველმხრივ შესწავლილი და დამუშავებულია ამა თუ იმ მეცნიერული დარგის რაიმე სპეციალური საკითხი, პრობლემა, თემა;

სამეცნიერო სტატია: კვლევითი სტატია, ახალი ცოდნის შექმნას ისახავს მიზნად. იგი შედარებით მცირე ზომის ნაშრომია, ფოკუსირებულია ერთ კონკრეტულ საკითხზე, ასახავს

ავტორის ან ავტორთა ჯგუფის ორიგინალურ კვლევას და არგუმენტირებულ მიგნებებს მეტწილად იბეჭდება სამეცნიერო კრებულებში/ჟურნალებში და მის მოცულობასა და სტილს სწორედ შესაბამისი ჟურნალის/კრებულის გამომცემლობა განსაზღვრავს.

სამეცნიერო ნაშრომის სტრუქტურა

- თავფურცელი;
- შინაარსი (სარჩევი);
- შესავალი;
- ძირითადი ნაწილი (თავეები, ქვეთავეები);
- დასკვნა;
- ბიბლიოგრაფია/გამოყენებული ლიტერატურა;

• დანართი

1. თავფურცელი

ნებისმიერი ტიპის აკადემიური ნაშრომი იწყება თავფურცლით, ე.წ. სატიტულო გვერდით, რომელზეც შემდეგი ინფორმაცია უნდა განთავსდეს: ნაშრომის სათაური, სტუდენტის სახელი და გვარი, ნაშრომის ტიპი (საბაკალავრო ნაშრომი, სამაგისტრო ნაშრომი და.შ.), ფაკულტეტის ან პროგრამის დასახელება, კურსის ან სამეცნიერო ხელმძღვანელის სახელი, გვარი და აკადემიური ხარისხი, უნივერსიტეტის სახელწოდება, ნაშრომის წარდგენის ადგილი და წელი. თავფურცელი არ ინომრება, მონაცემები კი იწერება ცენტრირებულად, შემდეგი თანმიმდევრობითა და შრიფტის პარამეტრებით.

- 1) უნივერსიტეტის დასახელება -14, გამუქებული;
- 2) ფაკულტეტი, პროგრამა - 12, გამუქების გარეშე;
- 3) ნაშრომის სათაური - 14, გამუქებული;
- 4) ავტორის სახელი და გვარი - 12, გამუქებული;
- 5) ნაშრომის ტიპი - 12, გამუქების გარეშე;
- 6) ხელმძღვანელის მონაცემები - 12, გამუქების გარეშე;
- 7) ქალაქი და წელი - 12, გამუქებული.

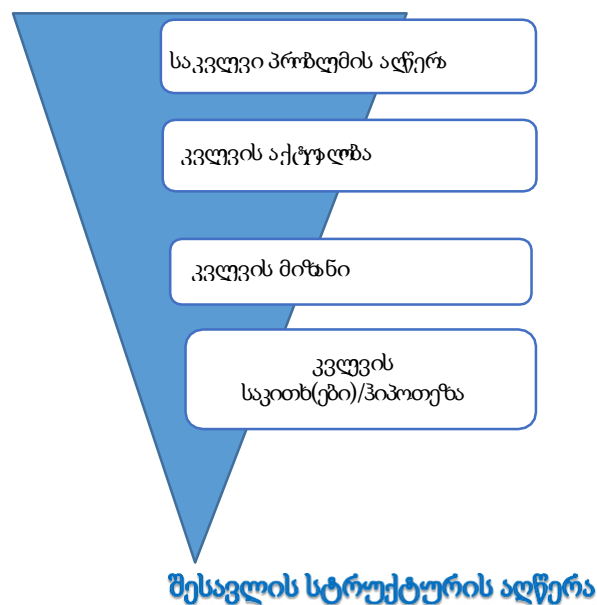
2. შინაარსი (სარჩევი)

შინაარსი (იგივე სარჩევი) ნაშრომის აგებულებას წარმოაჩენს და ამით მკითხველს ორიენტაციას უადვილებს. იგი ქმნის სისტემას, რომელიც აჩვენებს, როგორ არის გააზრებული საკითხი, როგორ იყოფა საკვლევი პრობლემა კატეგორიებად და ქვეკატეგორიებად, რა თანმიმდევრობით ხდება საკითხის გამოკვლევა, პრობლემის გადაჭრის გზების ძიება. სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის სარჩევი ლოგიკურად აგებული, ადვილად გასაგები უნდა იყოს, მასში შესული თითოეული პუნქტი საკვლევ საკითხს უშუალოდ უნდა უკავშირდებოდეს. სარჩევის ნუმერაცია ზუსტად უნდა შეესაბამებოდეს თემის სტრუქტურას. ნაშრომში თავებისა და ქვეთავების გამოყოფისას აუცილებლად გასათვალისწინებელია, რომ თავი მინიმუმ ორი ქვეთავისაგან უნდა შედგებოდეს. მათი სათაურები კი განსაკუთრებული ყურადღებით უნდა იქნეს შერჩეული და ზუსტად უნდა ასახავდეს კონკრეტულ თავში განხილულ შინაარსს. სწორად შერჩეული სათაურებით მკითხველმა დაახლოებით იცის, რას უნდა ელოდოს თითოეული თავისგან. სარჩევში სათაურების ფორმულირებისას, მნიშვნელოვანია შემდეგი წესების დაცვა:

- 1) სათაური უნდა იყოს მოკლე და გადმოსცემდეს ინფორმაციას;
- 2) იწერება ნომინალური სტილით (ნაკლები ზმნები, მეტწილად - არსებითი სახელები);
- 3) იწერება სასვენი ნიშნების გარეშე (გამონაკლისია სათაურები, რომლებიც ფორმულირებულია როგორც კითხვა და ამრიგად, ბოლოში კითხვის ნიშანი უნდა დაიწეროს);
- 4) ქვეთავების სათაურები ნაშრომის ძირითადი სათაურის იდენტური არ უნდა იყოს;
- 5) ერთი სათაური მხოლოდ ერთხელ უნდა გვხვდებოდეს ნაშრომში;
- 6) თავიდან უნდა იქნეს აუცილებელი არაფრისმთქმელი და მახლონური სათაურები: „ზოგადი წესები“, „ზოგადი საფუძვლები“, და ა.შ.

3. შესავალი

სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის შესავალი ნაწილის ფუნქციაა, წარმოდგენა შეუქმნას მკითხველს თემის შესახებ და განაწყოს იგი ნაშრომის გასაცნობად. შესავალი, როგორც წესი, იწყება საკვლევი პრობლემის აღწერით, გრძელდება კვლევის აქტუალობის/მნიშვნელობის დასაბუთებით და სრულდება კვლევის მიზნისა და ამოცენების (საკვლევი კითხვა/ჰიპოთეზის) ჩამოყალიბებით. როგორც წესი, შესავალი ნაშრომის არაუმეტეს 15%-ს შეადგენს. შესავალი არ ემსახურება ვრცელ, არგუმენტირებულ მსჯელობას. აქ მნიშვნელოვანია, კონკრეტული საკითხის დასმა და პასუხამდე მიმავალი გზის ჩვენება. ამრიგად, აკადემიური ნაშრომის შესავალ ნაწილს გადმობრუნებული სამუთხედის ფორმა აქვს, სადაც საკვლევი საკითხი ზოგადი თეორიული კონტექსტის აღწერიდან ინდივიდუალური საკვლევი კითხვის დასმამდე ვიწროვდება:

1. საკვლევი პრობლემის წარმოდგენა და აღწერა: საკვლევი პრობლემის წარმოდგენა და აღწერა: ნებისმიერ კვლევას სჭირდება საფუძვლის მომზადება იმისთვის, რათა მკითხველი დარწმუნდეს მისი ჩატარების აუცილებლობაში. პირველი ხუთი-ექვსი სტრიქონი უნდა დაეთმოს საკვლევი თემის კონტექსტის აღწერას. ამისთვის შესაძლებელია, საკვლევ შეკითხვასთან დაკავშირებული თეორიული საფუძვლების ან საკითხის ისტორიის მოკლე მიმოიხილვა, პრობლემის აღწერის დაწყება სასურველია მნიშვნელოვანი გამონათქვამით,

წინააღმდეგობრივი დებულებით ან აქტუალური მოვლენით, რაც დაუკავშირდება განსახილველ საკითხს.

2. კვლევის აქტუალობა და მნიშვნელობა : შესავალ ნაწილში უნდა დაასაბუთდეს საკვლევი საკითხის აქტუალობა და მნიშვნელობა. ამისთვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სტატისტიკური მონაცემები, მაგალითები და ა.შ. საცნაურია, რომ ერთი კონკრეტული მაგალითით ვერ დაამტკიცებთ პრობლემის აქტუალობას. რთულია, დამწყებმა მკვლევარმა აღმოაჩინოს სრული სიახლე საკვლევ თემასთან დაკავშირებით. მთავარია, საკითხისადმი ახლებური მიდგომის წარმოჩენა. შესაძლებელია საკვლევი საკითხის შესახებ სამეცნიერო ლიტერატურის მოკლე მიმოხილვა და მინიშნება, რომ კვლევებმა სრულად ვერ მოიცვეს ან ამოწურეს საკითხი/პრობლემა, ან არსებობს გარკვეული ხარვეზები.

3. კვლევის მიზანი და საკვლევი შეკითხვა: შესავლის სწორედ ამ ორი კომპონენტით ზუსტდება, თუ რა იქნება განხილული ნაშრომში. კვლევის მიზანი და საკვლევი კითხვები აკადემიური ნაშრომის ძალზე ღირებული ერთეულებია, ხოლო მათი ნათლად ფორმულირება - ნაშრომის წარმატების საწინდარი. აკადემიური ნაშრომის კვლევის მიზანი შეიძლება იყოს გარკვეული წვლილის შეტანა: კონკრეტული საკითხ(ებ)ის უკეთ გააზრებაში; კონკრეტულ საკითხ(ებ)ზე ცოდნის მოგროვებასა და განვრცობაში; თეორიების, პოზიციებისა თუ შეხედულებების შედარებაში; ფაქტობრივი მასალის ანალიზში; მხატვრული ტექსტის და ა.შ. ინტერპრეტაციაში და სხვა.

4. შესავლის ამ ნაწილში შესაძლებელი აღიწეროს, თუ როგორ წარიმართება კვლევა და რა მეთოდებით დამუშავდება საკითხი.

5. შესავლის ბოლო სამი-ოთხი სტრიქონი ეთმობა ნაშრომის აგებულების მოკლე აღწერას, რომლის ჩამოყალიბება დაახლოებით ამგვარადაა შესაძლებელი: „ნაშრომის პირველი ნაწილი დაეთმობა პრობლემის/საკითხის A ასპექტის კვლევას, მეორე ნაწილში განიხილება „B“ და ა.შ.

4. ნაშრომის ძირითადი ნაწილი

აკადემიური ნაშრომის ბირთვია და შესაბამისად, ყველაზე ვრცელი სტრუქტურული ერთეული. მისი მთავარი დანიშნულებაა, შესავალში დასმულ საკვლევ კითხვებზე პასუხების მოძიება თეორიული ან/და ემპირიული კვლევის საფუძველზე. ძირითადი ნაწილი შეიძლება მოიცავდეს: თემის ისტორიული წანამძღვრების აღწერას და მთავარი ცნებების განმარტებას, ტექსტების ინტერპრეტაციას, სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვასა და მასზე დაყრდნობით საკვლევი პრობლემის დეტალურ ანალიზს, თეორიათა შედარებას და

ემპირიული კვლევების შეფასებას, ემპირიული კვლევის განხორციელების და პრობლემის გადაჭრის გზების ძიებას, ექსპერიმენტების აღწერას და ა.შ. ძირითადი ნაწილის ფორმა და შინაარსი მთლიანად დამოკიდებულია საკვლევ ობიექტზე, კვლევის მიზანსა და საკვლევ კითხვაზე და ამრიგად, მისი აგების ერთი უნივერსალური წესი არ არსებობს. თუმცა, ზოგადი მოთხოვნების ჩამოყალიბება აქაც შესაძლებელია, სახელდობრ: საკვლევ საკითხის ისტორიის წარმოდგენა/კონტექსტის აღწერა/ცნებების განმარტება. საკვლევ საკითხთან დაკავშირებული კონტექსტის გაანალიზება ძირითადი ნაწილის აგების პირველი ეტაპია. კონტექსტში იგულისხმება ის კულტურული, ეკონომიკური, სოციალური თუ ისტორიული პირობები, სადაც ეს საკითხი წარმოიშვა ან არსებობს. როგორც ცნობილია, მეცნიერების ყველა სფეროს თავისი დარგობრივი ლექსიკა აქვს. სასურველია, კონტექსტის აღწერის პარალელურად ნაშრომისთვის საკვანძო ტერმინების განმარტება (საქმე ისაა, რომ ხშირად ერთი და იგივე ტერმინი სხვადასხვა დარგში შეიძლება შინაარსობრივად განსხვავდებოდეს, რათა მკითხველმა გაარკვიოს, რა იგულისხმება ამა თუ იმ ცნებაში და რა მნიშვნელობითაა ის გამოყენებული ნაშრომში).

სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა: სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა ძირითადი ნაწილის კიდევ ერთი აუცილებელი კომპონენტია და გულისხმობს საკვლევ საკითხთან დაკავშირებული სამეცნიერო ლიტერატურის, უკვე ჩატარებული ემპირიული კვლევების

მიმოხილვას, კონკრეტულ თემაზე არსებული ცოდნის წარმოჩენას და ამ ცოდნის დაკავშირებას ნაშრომთან. მიმოხილვისას ხორციელდება სხვათა კვლევების კონკრეტული კრიტერიუმებით შეფასება. კრიტიკა, ძლიერი მხარეების და ხარვეზების გამოამჟღავნება. ამდენად, სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვისას ავტორი აჩვენებს, რომ შეუძლია მიაგნოს საკითხზე უკვე არსებულ ცოდნას, დაამუშაოს, გაიაზროს, გადმოსცეს იგი და გამოიყენოს საკუთარი მოსაზრებებისა და დასკვნებისთვის.

სტრუქტურირება: ძირითადი ნაწილის თითოეულ თავს თუ ქვეთავს თავისი სტრუქტურა უნდა გააჩნდეს. სტრუქტურირება ეხმარება ავტორს აზრების დაწყობაში, კავშირების წარმოჩენაში და ა.შ. სასურველია, თითოეული თავის დასაწყისში წარმოდგენილი იყოს თუ რაზე იყო მსჯელობა და რა გამოიკვეთა წინამორბედ თავში; როგორია ამ თავის მნიშვნელობა მთელი ნაშრომისთვის და როგორია ის აგებული; თავები/ქვეთავები უნდა სრულდებოდეს განხილულ საკითხთა მოკლე შეჯამებით.

მეთოდოლოგია: ამ ნაწილში აღიწერება კვლევის წარმართვის დეტალები: რომელი წესების, პროცედურების, მიდგომებისა ანდა ხელსაწყოების საშუალებით ხორციელდება კვლევა. კვლევის მეთოდები განსხვავდება დისციპლინების მიხედვით. არსებობს მეთოდები, რომელთა საშუალებითაც რამის გაგებაა შესაძლებელი და მეთოდები, რომელთა დახმარებითაც ფაქტები, მოვლენები თუ შემთხვევები აიხსნება. ამდენად, სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ძირითადი ნაწილი არის კვლევის მსვლელობის აღწერა: რა იქნა წავითხული, გაანალიზებული, რისი ინტერპრეტაცია მოხდა, რა მონაცემები იქნა მოპოვებული და როგორ იქნა ისინი შეფასებული. ამ კომპონენტების შესასრულებლად კი აუცილებელია, აკადემიური მუშაობის შემდეგი ტექნიკების გამოყენება:

- 1) წყაროების მოძიება;
- 2) არგუმენტირება;
- 3) ციტირება, პარაფრაზირება და რეზიუმირება;
- 4) წყაროების გამოყენება და დამოწმება.

5. დასკვნა

სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის დასკვნა შესავალ ნაწილთან ერთად ნაშრომის ჩარჩოს ქმნის და ეს ორივე კომპონენტი მჭიდროდ უკავშირება ერთმანეთს. დასკვნა აგვირგვინებს ნაშრომს და შესაბამისად, განსაკუთრებული ყურადღებით უნდა დაწიეროს. დასკვნის დანიშნულებაა, ჩამოაყალიბოს პასუხი სავსლევ კითხვაზე და წარმოაჩინოს, როგორ განხორციელდა კვლევის მიზანი. ამ ნაწილში უნდა შეჯამდეს კონკრეტული შედეგები, კერძოდ აღიწეროს, რა დადგინდა კვლევის, ანალიზის, ინტერპრეტაციის და ა.შ. შედეგად. იგი სამ ძირითად საფეხურს მოიცავს:

- 1) კვლევის მიზნის, ამოცანების (მთავარი კითხვების) რეკონსტრუქცია;
- 2) კონკრეტული შედეგების წარმოდგენა;
- 3) სამომავლო პერსპექტივების დასახვა (არასავალდებულო ნაწილი საბაკალავრო ნარომისთვის)

დასკვნაში არ ხდება ახალი თემის წამოწევა და მსჯელობა ისეთ საკითხებზე, რომლებიც ნაშრომის ძირითად ნაწილში არ იქნა განხილული. სამაგიეროდ, მასში კიდევ ერთხელ შეიძლება აღინიშნოს, რა არის კვლევის მონაპოვარი და რა სიახლე შეაქვს მას საკითხის შესახებ არსებულ ცოდნაში.

დასკვნა ლაკონური და მოკლე უნდა იყოს და ნაშრომის არაუმეტეს 10%-ს წარმოადგენდეს. დასკვნაში არ იწერება: ის მონაკვეთები, რომლებიც უკვე აღწერილია ნაშრომის შესავალ ან ძირითად ნაწილებში; თეორიული მიმოხილვა ან კონტექსტის აღწერა; ციტატა და პარაფრაზი,

რადგან დასკვნაში მხოლოდ კვლევის შედეგები უნდა წარმოჩინდეს და აქ სხვა ავტორთა მოსაზრებები უადგილოა; ცნებებიათა განმარტებები.

6. ბიბლიოგრაფია/გამოყენებული ლიტერატურა

ბიბლიოგრაფია, იგივე გამოყენებული ლიტერატურა, სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ის სტრუქტურული ერთეულია, რომელშიც ნაშრომში განხილული, დამუშავებული და ციტირებული ყველა წყარო არის აღნუსხული ანბანური თანმიმდევრობით. ბიბლიოგრაფიის /გამოყენებული ლიტერატურისადმი ფორმალური მოთხოვნები დეტალურად აღწერილია წინამდებარე დოკუმენტში.

7. დანართი

მონაცემები და ფაქტები, რომლებიც ნაშრომის გასაგებადაა საჭირო, ან ავტორის მსჯელობას ამყარებს, შესაძლებელია, დანართში განთავსდეს. მისი საშუალებით მკითხველი იღებს დეტალურ ინფორმაციას კონკრეტულ საკითხზე. დანართის დართვა იმ შემთხვევაშია გონივრული, თუ აღნიშნული მონაცემები იმდენად მრავლისმომცველია, რომ მათი ძირითად ტექსტში მითითება ტექსტის კითხვას გაართულებდა. ამგვარი მასალები კვლევის დეტალებს წარმოადგენს და მათი მაგალითებია: კითხვარი ინტერვიუებისთვის, ცხრილები, გრაფიკები, სურათები, ნახატები, ხელნაწერები და ა.შ. თუ ნაშრომს ერთზე მეტი დანართი აქვს, ისინი უნდა დაინომროს, ხოლო დანართის დამოწმება ხდება ტექსტში ჩართული დამოწმების ფორმატით.

IV. სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ტექნიკური პარამეტრები

სამეცნიერო ნაშრომში თანაბრად ექვევა ყურადღება შინაარსსა და ფორმას. ეს უზანაველიც განსაზღვრულ კრიტერიუმებს უნდა აკმაყოფილებდეს და ამრიგად, მართებული დაფორმატებული შინაარსის გარეშე ნაშრომი ვერ იქნება ღირებული.

გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტში დადგენილია სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ფორმატთან დაკავშირებული მოთხოვნები, კერძოდ Microsoft Word-ის დოკუმენტის დაფორმატების ძირითადი წესებია:

ენა: წერითი ნაშრომები შესრულებული უნდა იყოს ქართულ ენაზე, ორთოგრაფიული, სტილისტური და გრამატიკული შეცდომების გარეშე. ფაქულტეტის საბჭოს გადაწყვეტილებით შესაძლებელია ნაშრომის შესრულება სხვა ენაზეც. უცხო ენაზე შესრულებულ ნაშრომთა სტანდარტებს დამატებით ადგენს უნივერსიტეტი.

ქაღალდი: ნაშრომი უნდა შესრულდეს A4 ფორმატის თეთრ ქაღალდზე, ორიენტაცია-ვერტიკალური. ბეჭდვა წარმოებს ერთ გვერდზე. ნახაზები, ცხრილები, ფოტოსურათები შესაძლებელია შესრულებულ იქნეს ნებისმიერი სხვა ზომის ფორმატზე, მხოლოდ ამ შემთხვევაში, აღნიშნული გვერდები არ უნდა აიკინდოს ძირითად ტექსტთან ერთად.

შრიფტის ტიპი: ქართულენოვანი ტექსტის შემთხვევაში გამოიყენება შრიფტი Sylfaen (ქართულ უნიკოდში შესრულებული). აუცილებელია, რომ ერთი ნაშრომის ფარგლებში შენარჩუნებული იყოს შრიფტის მხოლოდ ერთი ფორმატი. უცხო ენაზე შესრულების, ან წყაროების მითითების შემთხვევაში გამოიყენება „Sylfaen“ ან “New Times Roman” შრიფტი.

შრიფტის ზომა: ძირითადი ტექსტის შრიფტის ზომა - 11; სათაურის შრიფტის ზომა - 14, გამუქებული (Bold), ცენტრირებული; სქოლიოსა და ტექსტიდან გამოყოფილი ციტატის შრიფტის ზომა - 10;

ველები (არეები): ზედა ველი - 2 სმ; ქვედა ველი - 2 სმ; მარცხენა ველი- 2,5 სმ; მარჯვენა ველი - 1.5 სმ; ტექსტი ორივე, მარჯვენა და მარცხენა კიდეზე მწყობრად უნდა განლაგდეს, ამისთვის უნდა მოინიშნოს - Justify Text.

აბზაცები: როგორც წესი, ტექსტი უნდა დაიყოს აბზაცებად. სასურველია, თითოეული აბზაცი არ იყოს 3 სტრიქონზე ნაკლები.

სტრიქონებს შორის მანძილი: ძირითადი ტექსტისათვის ინტერვალი არის 1,5. მცირე ზომის სექციებისთვის შრიფტის ზომა შეიძლება იყოს 10, ხოლო სტრიქონებს შორის მანძილი (შინაარსი, ცხრილებისა და ნახაზების ნუსხა, სქოლიო, შენიშვნა, და სხვა) - ინტერვალი 1.

გვერდების ნუმერაცია: ყველა გვერდი დანომრილი უნდა იყოს თანმიმდევრობით.

დაუშვებელია თავისუფალი სივრცის ან გვერდის დატოვება და, ასევე, გვერდების გამეორება. შესავალი გვერდები ტექსტის ძირითად ნაწილთან ერთად, გარდა სატიტულო გვერდისა, ინომრება თაბახის მარჯვენა ქვედა კუთხეში შრიფტის ზომით - 11.

თავებისა და ქვეთავების დასახელებები: ყველა თავისა და ქვეთავის სათაური უნდა აისახოს სარჩევში (შინაარსი). ყველა თავი უნდა იწყებოდეს ახალი გვერდიდან, ხოლო ქვეთავი შეიძლება გაგრძელდეს იმავე გვერდიდან. დაუშვებელია თავისუფალი სივრცის ან გვერდის დატოვება. თავებისა და ქვეთავების დასახელებაში გამოყენებული უნდა იქნეს შრიფტი, შესაბამისად ზომით

- 14 (თავი) და ზომით -12 (ქვეთავი).

V. სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომის ფორმატი (ჩიკაგოს სტილი)

სამეცნიერო ნაშრომში ნებისმიერი უცხო თვალსაზრისის (რომელიც სხვა წყაროდან არის ამოწერილი, ნასესხები) შემოწმება აკადემიური წერის ტექნიკების (ციტირება, პარაფრაზი, რეზიუმირება, Passim, მინიშნება) გამოყენებას მოითხოვს, რაც სათანადოდ უნდა იყოს ტექსტში დამოწმებული. ამასთან, თუ საქმე ეხება საყოველთაოდ ცნობილ ჭეშმარიტებას, დამოწმება საჭირო არ არის. წყაროების დამოწმება ასევე არის პლაგიატისგან თავის დაცვის საუკეთესო მექანიზმი.

ამ ტექნიკების გამოყენება და მათი ხარისხის ნაშრომის მეცნიერულობის განმსაზღვრელი ერთ-ერთი კრიტერიუმია.

1. ციტატა-ციტირება

ციტატა არის ნაშრომში რომელიმე სხვა ტექსტიდან სიტყვასიტყვით, უცვლელად გადმოტანილი მონაკვეთი. ციტატებით შეიძლება გამოყარდეს ავტორის მოსაზრებები დამამტკიცებელი ფაქტების ჩვენებით; გამოყენებულ იქნეს დედნის დარგობრივი ლექსიკა, ენობრივი სტილი; მოყვანილ იქნეს საწინააღმდეგო თვალსაზრისის ობიექტურობის შენარჩუნების მიზნით; შეიქმნას საფუძველი შემდგომი მსჯელობისთვის. ციტირებისას, მნიშვნელოვანია, შემდეგი წესების გათვალისწინება და დაცვა:

ციტირება აკადემიური / სანდო წყაროდან: ციტატები უნდა შეირჩეს სიფრთხილით, რადგან რელევანტური და სანდო წყაროდან ციტირება ნაშრომის ღირებულებას განსაზღვრავს, ნაშრომს ხარისხსა და დამაჯერებლობას სძენს და ამასთანავე, ავტორის მაღალ პროფესიონალიზმზე მიანიშნებს. „მკითხველი აფასებს კვლევას იმდენად, რამდენადაც ენდობა მასში მოყვანილ წყაროებს“ (თურაბიანი 2007, 111).

ციტატების რაოდენობა ტექსტში: სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომი საკუთარი სიტყვებით უნდა დაიწეროს, ციტატები კი მხოლოდ მაშინ ჩაერთოს ტექსტში, თუ მსჯელობის სხვაგვარად განვითარება გარდაუვალია. სხვათა ნააზრევს დიდი რაოდენობით და სიტყვასიტყვით გადმოწერა ქმნის შთაბეჭდილებას, რომ ავტორს გაუჭირდა თავისი მოსაზრებების გადმოცემა და მარტივი გზა იპოვა ნაშრომის დასაწერად. ბევრი ციტატა მხოლოდ აზიანებს ნაშრომს.

ბრჭყალები: სხვადასხვაენოვანი ციტატების მოყვანისას ბრჭყალების ფორმატი განსხვავებულია. ქართული და გერმანულენოვანი წყაროების ციტირებისას გამოიყენება ორმაგი ბრჭყალები ამგვარი სახით „...“, ინგლისურენოვანი ციტატებისთვის – “...”, ხოლო ფრანგულენოვანი ტექსტების შემთხვევაში – კუთხოვანი ბრჭყალები<<...>>.

მოკლე ციტატა: მოკლეა ციტატა, რომელიც არ აღემატება ოთხ სტრიქონს. იგი ჩვეულებრივ,

განთავსებულია ძირითად ტექსტში და ჩასმულია ბრჭყალებში.

გრძელი ციტატა: ოთხ სტრიქონზე მეტია და ბრჭყალების გარეშე იწერება. თვალსაჩინოებისთვის ძირითად ტექსტს გამოეყოფა ქვემოთ და ზემოთ თითო ხაზით, კიდევები შეწეულია თითო სანტიმეტრით, მცირდება შრიფტის ზომა (11) და სტრიქონებს შორის ინტერვალი (1,15).

ფრაგმენტული ციტატა: იმისათვის, რათა მოყვანილი ციტატა ლოგიკურად გადაეხას ავტორის მოსაზრებებს, დასაშვებია, ციტატის შეცვლა, ოღონდ ისე, რომ ამით არ შეიცვალოს მისი შინაარსი. თუ ციტატაში საჭიროა სიტყვის ან წინადადების გამოტოვება, გამოტოვებული

მონაკვეთი აღინიშნება კვადრატული ფრჩხილებით — [...]. თუ ციტატაში რამეს ჩამატებაა

საჭირო, მაგალითად ტერმინის ან გარკვეული ფაქტის განმარტება, უნდა აღინიშნოს [კვადრატული] ფრჩხილებით. ფრჩხილებში მოთავსდება ავტორის კომენტარი ან განმარტება.

ციტატა ციტატაში: თუ მოყვანილია სხვა წყაროში ციტირებული ციტატა, ის უნდა ჩაისვას ერთმაგ, მარტივ ბრჭყალებში, ე.წ. აპოსტროფებში (,...‘ ,’...’, >...<). თუმცა სასურველია, რომ ციტატები ყოველთვის დედნიდან იქნეს მოყვანილი. ვინც ე.წ. „მეორად“ ციტატებს იყენებს, საფრთხის წინაშე დგება და შეიძლება არასწორად დამოწმებული ციტატა გადმოიწეროს.

უცხოენოვანი ციტატა: უცხოენოვან სამეცნიერო წყაროებზე მუშაობისას სასურველი ციტატები ძირითად ტექსტში ორიგინალის ენაზე უნდა იქნეს მოყვანილი. ციტატის თარგმანი კი მთარგმნელის მონაცემებთან ერთად განთავსდება სქოლიოში. თუ თარგმანი ავტორისეულია, უნდა მიეთითოს მონაცემები. მაგ.: (აქ და ქვემოთ თარგმანი ჩვენია – ნ.ქ.). თუ ტექსტს კონკრეტული მთარგმნელი ჰყავს, უნდა მიეთითოს მაგალითად ასე: (ივანე მაჩაბელის თარგმანი); გასათვალისწინებელია, რომ მთარგმნელის მონაცემების მითითება ხდება მხოლოდ ერთხელ, პირველ თარგმანთან.

შეცდომა ციტატაში: თუ ციტატისთვის შერჩეულ მონაკვეთში ბეჭდური ან ფაქტობრივი შეცდომა აღმოჩნდება, ის უნდა გადმოიწეროს უცვლელად, ხოლო შეცდომის გასწვრივ კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმული ლათინური მინიშნებით [sic!] უნდა მიეთითოს ამ შეცდომაზე (sic — ქართ. „ასე“, მომდინარეობს ლათინური ფრაზიდან sic erat scriptum, რაც ნიშნავს: „ნამდვილად ასე ეწერა“.)

ციტატის დამოწმება: ყველა ციტატას სჭირდება დამოწმება.

2. პარაფრაზი (E. Paraphrase; Gk. Paraphrasis -აღწერა) /პარაფრაზირება:

პარაფრაზი (E. Paraphrase; Gk. Paraphrasis -აღწერა) არაპირდაპირი ციტატაა. მასში იგულისხმება სხვა ტექსტების მონაკვეთების გადმოცემა საკუთარი სიტყვებით, თხრობა ტექსტთან ახლოს. ამ შემთხვევაში, წინადადების წყობა (და არა შინაარსი!) იცვლება და სიტყვათა უმეტესობა სინონიმებით ნაცვლდება. გადმოცემული შინაარსი ბრწყალების გარეშე იწერება. პარაფრაზირებისას არ უნდა დამახინჯდეს და დაიკარგოს მისი მთავარი აზრი და არ დაშორდეს ავტორის ძირითად იდეებს. პარაფრაზირების დასრულების შემდეგ მონაკვეთი ისევე უნდა დამოწმდეს, როგორც ციტატა.

გასათვალისწინებელია, რომ ქართულ სამეცნიერო სივრცეში ხშირად, „პარაფრაზის“ ნაცვლად იხმარება ტერმინი „პერიფრაზი“, რაც არამართებულია, რადგან ეს ორი ტერმინი პარონიმებია და არა იდენტური ცნებები. შესაბამისად ავტორმა უნდა გამიჯნოს კონკრეტულად რა ხერხს მიმართავს.

პერიფრაზი (E. Periphrasis, Gk. periphrasis -არაპირდაპირი საუბარი, peri - გარშემო, მახლობლად, იქვე) არის სიტყვის ან დასახელების შეცვლა აღწერილობითი სიტყვათშეთანხმებით; აზრის გავრცელებულად გამოთქმა; გამოთქმა, რომელიც აღწერით ვრცლად გადმოსცემს სხვის ნათქვამს ან ცალკეულ სიტყვებს.

3. რეზიუმე/რეზიუმირება:

რეზიუმირება ეწოდება სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვისას ტექსტის ვრცელი მონაკვეთების გადმოცემა-შეჯამებას. ამგვარი შეჯამება მაქსიმალურად მოკლე უნდა იყოს და მასში უნდა ჩანდეს ვინ დაწერა / შექმნა ტექსტი? სად დაიბეჭდა / გამოიცა იგი? რისი გამოკვლევა/ დადგენა სურს ავტორს? როგორ არის აგებული ტექსტი? როგორ წარმართა კვლევა? რა გამოიკვეთა ჩატარებული კვლევის საფუძველზე?

4. Passim:

სამეცნიერო ნაშრომებში ხშირია შემთხვევები, როდესაც ავტორი თავისი მსჯელობის ასაგებად დიდწილად ერთ კონკრეტულ ტექსტს ეყრდნობა. ამგვარი მიმართება, შეიძლება, გამოიხატოს ტერმინით passim (ლათინური სიტყვაა და სიტყვასიტყვით ნიშნავს „ყველგან“, „გამონავლისის გარეშე“, „აქაც და იქაც“), შემდგნაირად: ავტორის გვარი, წელი passim. თუ რომელიმე წიგნიდან ერთი მონაკვეთი ან თავი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ნაშრომისთვის, შესაძლებელია გვერდის მითითებაც: (ავტორის გვარი წელი passim გვერდის ნომერი).

5. მინიშნება

სამეცნიერო ლიტერატურის დამუშავებისას შესაძლებელია ავტორი შეხვდეს სავსლევ საკითხთან დაკავშირებულ ისეთ წყაროებს, რომელთა მონაკვეთების ციტირება, პარაფრაზირება ან რეზიუმირება მიზანშეწონილად არ მიაჩნია, თუმცა სურს, რომ მკითხველს მინიშნოს მათზე. ამგვარად წარმოიჩნდება, რომ ავტორი იცნობს ამ წყაროებს, მიუხედავად იმისა, რომ უშუალოდ არ რთავს მათში შესულ მოსაზრებებს ან ციტატებს საკუთარ ნაშრომში.

მინიშნების საშუალებით შესაძლებელია იმის ჩვენება, რომ: სხვა ავტორები იზიარებენ ნაშრომში გამოთქმულ პოზიციას; სხვა ავტორებს განსხვავებული მოსაზრება აქვთ; სხვა ავტორებმა შეაჯამეს ის საკითხი, რაც ნაშრომში იქნა ნახსენები; სხვა ავტორებთან საკითხზე დამატებითი ინფორმაცია მოიპოვება. სხვა მკვლევართა პოზიციების წარმოდგენისას ავტორი განამტკიცებს საკუთარ პოზიციას და ამგვარად, ებმევა დარგობრივ დისკუსიაში. ამ დროს მნიშვნელოვანია, სპეციფიკური ენობრივი საშუალებებით ნათლად გამოიჩნდეს, თუ ვისია მსჯელობა: როდის გადმოიცემა საკუთარი მოსაზრებები და როდის - სხვისი. მინიშნების დამოწმება ხდება შემდეგნაირად: (იხ. ავტორის გვარი წელი, გვერდ(ებ)ი).

VI. წყაროების დამოწმება (ჩიკაგოს სტილი)

სამეცნიერო ნაშრომზე მუშაობისას, იმის მიუხედავად, რა ტიპის წყარო უნდა დამუშავდეს, საჭიროა წყაროს მითითება, ე.წ. დამოწმება. ეს უკანასკნელი კორექტულად და სათანადოდ წესების დაცვით უნდა შესრულდეს, რათა მკითხველმა შეძლოს მითითებული წყაროს გადამოწმება და თავიდან იქნეს არიდებული პლაგიატი.

გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტში გამოყენებულია ტექსტში წყაროს მითითების ჩიკაგოს სისტემა. ამ სისტემით ტექსტში წყაროს მითითების წესი სხვა სტილისაგან მხოლოდ მცირედით განსხვავდება: ძირითადად ყველა შემთხვევაში, ტექსტში წყაროს გამოყენებისას აუცილებელია მოხდეს წყაროს ავტორის და გამოცემის წლის იდენტიფიცირება.

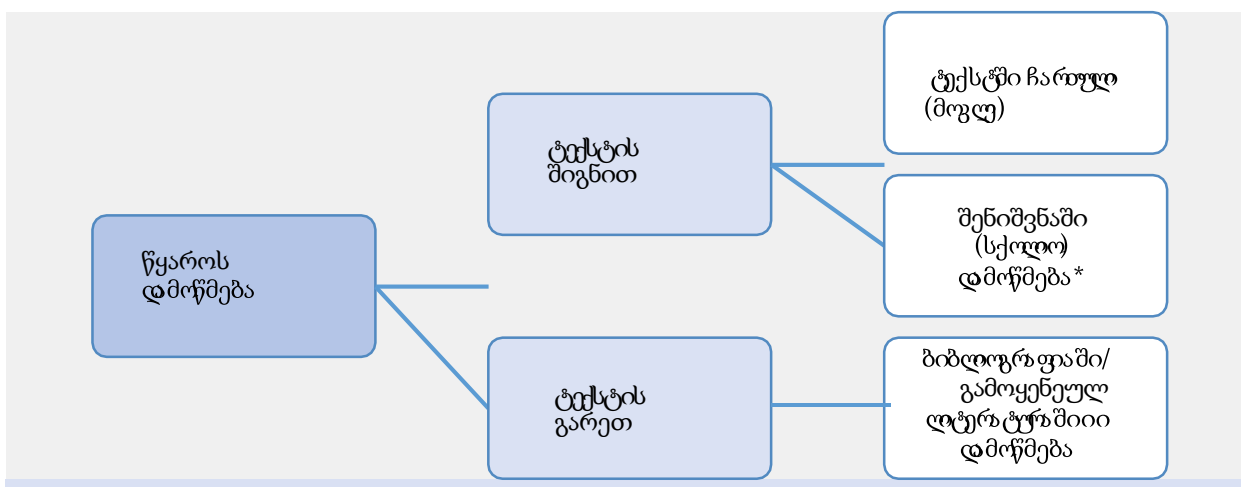
გასათვალისწინებელია, რომ ბოლო პერიოდში, განსაკუთრებით სოციალურ და ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში „ჩართულის“ გამოყენება უფრო პოპულარული გახდა, მკვლევარნი მას მოსახერხებლად მიიჩნევენ, რადგან შესაძლებელია წყარო პირდაპირ ტექსტში, უშუალოდ მოხსენიებისთანავე იყოს მითითებული.

სავალდებულოა წყაროს დამოწმება როგორც ტექსტის შიგნით, ასევე ტექსტის გარეთ, ბიბლიოგრაფიაში.

წყარო მიეთითება მაშინ, როდესაც:

- 1) მოყვანილია ციტატა;
- 2) კეთდება პარაფრაზი ან რეზიუმე (სხვა ავტორთა იდეები, მოსაზრებები, დასკვნები და ა.შ. გადმოიციემა საკუთარი სიტყვებით);
- 3) კეთდება მინიშნება (მკითხველის ყურადღებას მიჰყრობა ხდება წყაროებზე, რომლებიც შეესაბამება ავტორის მსჯელობას, არგუმენტებს);
- 4) გამოყენებულია სხვათა მიერ დამუშავებული სტატისტიკური მონაცემები, ფაქტები, ცხრილები (ამ შემთხვევაში საჭიროა, მიეთითოს უშუალოდ სტატისტიკური მონაცემების ავტორი და არა ის წყარო, რომელშიც არის ეს ინფორმაცია);
- 5) გამოყენებულია საჯარო გამოსვლები, ფოტო/ვიდეო მასალა, წერილები და ა.შ.

წყაროების დამოწმების ფორმები

1. ტექსტში ჩართული (ე.წ. მოკლე დამოწმების) ფორმატი:

გასათვალისწინებელია, რომ სამეცნიერო დისციპლინების უმეტესი ნაწილი, სწორედ ტექსტში ჩართულ დამოწმებას იყენებს, რადგან ეს უკანასკნელი ტექსტის კორპუსს არ ტვირთავს, არ ზრდის ნაშრომის მოცულობას და შესაბამისად, აადვილებს კითხვის პროცესს. ბოლო პერიოდში, განსაკუთრებით სოციალურ და ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში უფრო პოპულარული გახდა,

„ჩართულის“ გამოყენება, რადგან მკვლევარნი მას უფრო მოსახერხებლად მიიჩნევენ. „ჩართული“ საშუალებას იძლევა, წყარო პირდაპირ ტექსტში, უშუალოდ მოხსენიებისთანავე იყოს მითითებული. ტექსტში ჩართული მითითებისას (ე.წ. მოკლე დამოწმება) კონკრეტულ ადგილზე ფრჩხილებში მიეთითება მხოლოდ ავტორის გვარი, წყაროს გამოცემის წელი და გვერდი, რომლიდანაც ციტატა მოყვანილი. წყაროს სრული მონაცემები კი ტექსტის გარეთ, ბიბლიოგრაფიაში უნდა აღინუსხოს. ასე, მაგალითად:

ტექსტში	ის აცხადებს, რომ „ (გვარი წელი გვერდი)
---------	--

ბიბლიოგრაფიაში	გვარი, სახელი. წელი. ნაშრომის სათაური. გამოცემის ადგილი: გამომცემლობა
----------------	---

ზემოთ წარმოდგენილი ნიმუშის გარდა, ხშირად გვხვდება წყაროს ტექსტში ჩართვის

შემდეგი ფორმები:

ერთზე მეტი ნაშრომის მითითება	მკვლევრები პარალელს ავლებენ ოსურსა და აფხაზურ ენებთან (მაღრაძე 2014; გეგეჭორი და ქურდაძე 1987; სურგულაძე და სხვ. 2011)
მსჯელობაში ნახსენები ავტორის მითითება	თამარ მიქაძე დეტალურად აღწერს ქართული ენის თავისებურებებს (2007, 145-50). ამავე პერიოდში ბრუს ფრეიზერმა (1965) ახალი თეორია შექმნა.
ნაშრომების მითითება ერთი და იმავე ავტორითა და გამოცემის თარიღით	(ნოდია 2013ა, 23), (ნოდია 2013ბ, 104-106)
ავტორები ერთი და იმავე გვარით	(მ. გიორგაძე 2016, 14) (ა. გიორგაძე 1998, 50)

2. წყაროების დამოწმება შენიშვნების (სქოლიო) ფორმატით:

წყაროს შენიშვნებში მითითების ფორმატი, ე.წ. ტექსტქვეშა დამოწმება, მეტწილად ჰუმანიტარულ და ზოგიერთ სოციალურ მეცნიერებებში გვხვდება. ამ შემთხვევაში წყაროს მითითება ხდება წინადადების ბოლოს სქოლიოს ინდექსის დასმით და სათანადოდ დანომრილ შენიშვნებში, გვერდის ბოლოს, წყაროს სრული მონაცემების მითითებით. დამოწმების ამგვარი სისტემა, ერთი მხრივ, მოსახერხებელია, რადგან მკითხველს იქვე შეუძლია შეამოწმოს წყაროს სრული მონაცემები, მაგრამ, მეორე მხრივ, იგი ინფორმაციის გამეორებას განაპირობებს, რადგან შენიშვნებში დამოწმებული წყაროები ნაშრომის ბოლოს დართულ ბიბლიოგრაფიაშიც უნდა აღინუსხოს. შენიშვნებში წყაროს დამოწმებისას მნიშვნელოვანია, შემდეგი მითითებების გათვალისწინება:

- 1) სქოლიოში წყაროს პირველად დამოწმებისას უნდა მიეთითოს წყაროს შესახებ სრული მონაცემები: ავტორი, სათაური, ინფორმაცია გამოცემის შესახებ და გვერდ(ებ)ის ნომერი.
- 2) წყაროს ხელმეორედ გამოყენებისას იწერება მისი შემოვლელი მონაცემები: ავტორის გვარი, შემოვლელი სათაური, გვერდების ნომერი.
- 3) იმავე გვერდზე წყაროს გამეორების შემთხვევაში (თუ დამოწმებული წყაროს შემდეგ სხვა ტექსტი არ არის მითითებული) სქოლიოში იწერება სიტყვა „იქვე“ ან ლათინური *ibidem*, შემოვლელით *ibid.*

ტექსტში	ის აცხადებს, რომ „ (გვარი წელი გვერდი)
სქოლიოში	სახელი გვარი, ნაშრომის სათაური (გამოცემის ადგილი: გამომცემლობა, წელი), გვერდი.

- 4) სქოლიო შეიძლება განთავსდეს ტექსტის ქვეშ, გვერდის ბოლოს (ინგ. Footnote) ან მთლიანი ტექსტის ბოლოს (ინგ. Endnote). ყოველთვის სჯობს შენიშვნების მითითება გვერდის ბოლოს თუ შენიშვნები დიდ ადგილს არ იკავებს. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ სქოლიოს ინდექსი (მისათითებელი ნიშანი) დაისმის ყოველთვის ბრჭყალების, სიტყვის ან წინადადების შემდეგ და არ გამოიყოფა ცარიელი სივრცე მის წინ. დაუშვებელია სიტყვის ან წინადადების წინ სქოლიოს ინდექსის დასმა.

- 5) Word-ის დოკუმენტში სქოლიოს დაფორმატების ინსტრუქცია: კურსორი უნდა დაისვას სიტყვის, წინადადების ან სასვენი ნიშნის შემდეგ და „დაწკაპუნდეს“ ReferencesInsert

Footnote (გამოყენებული უნდა იყოს არაბული ნუმერაცია); ძირითად ტექსტში და პარალელურად გვერდის ბოლოს გაჩნდება სათანადო სქოლიოს ინდექსი, რომლის გასწვრივაც დაიწერება საჭირო ინფორმაცია; სქოლიო უნდა გაიმართოს შემდეგი პარამეტრების დაცვით: შრიფტის ზომა-10, სტრიქონებს შორის ინტერვალი-1, კიდეების მწყობრი განლაგებისთვის უნდა მოინიშნოს Justify Text

- 6) სქოლიოს დამატებითი დანიშნულება: წყაროს დამოწმების გარდა სქოლიო გამოიყენება დამატებითი, მეორეხარისხოვანი ინფორმაციის მისაღებად. ეს შეიძლება იყოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც ორგანულად არ ჯდება ძირითად ტექსტში, უფრო გასაგებს ხდის ავტორის მსჯელობას. ამგვარ ინფორმაციას განეკუთვნება: ტერმინების, ფორმულების განმარტება, დასახელებული პირების მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები, ისტორიული საფუძვლები, დაწვრილებითი აღწერები, უცხო ენაზე ციტირებული ტექსტის თარგმანები და ა.შ. ამავე დროს, სქოლიო არ უნდა იქცეს ცოდნის დემონსტრირების ადგილად, რომელშიც ყველაფერს დაიწერება იმის მიუხედავად, რამდენად უკავშირდება იგი ნაშრომის მთავარ საკვლევ საკითხს.

3. ტექსტის გარეთ წყაროების დამოწმება (ბიბლიოგრაფია)

ბიბლიოგრაფიაში თავს იყრის ყველა ის წყარო, რომელიც გამოყენებულია ნაშრომში. დაუშვებელია, მკითხველზე ნაკითხობით კარგი შთაბეჭდილების შექმნის მიზნით ბიბლიოგრაფიაში ისეთი წყაროების შეტანა, რომელთაც ავტორი არ იცნობს. ბიბლიოგრაფიაში წყაროს მითითების პრინციპი დამოკიდებულია იმაზე, რომელი ტიპის დამოწმებას ირჩევს ნაშრომის ავტორი:

თუ გამოყენებულია ტექსტში ჩართული დამოწმება, ბიბლიოგრაფიაში წყარო
მიეთითება ამგვარად:

წიგნის ავტორის გვარი, სახელი	გამოცემის წელი	ნაშრომის სათაური (დახრილი შრიფტით)	გამოცემი ს ადგილი	გამომცემლობა
------------------------------------	----------------	---	-------------------------	--------------

თუ გამოყენებულია სქოლიოში დამოწმება, ბიბლიოგრაფიაში წყარო მიეთითება ამგვარად:

წიგნის ავტორის გვარი, სახელი	ნაშრომის სათაური (დახრილი შრიფტით)	გამოცემი ს ადგილი	გამომცემლობა	გამოცემის წელი
------------------------------------	---	-------------------------	--------------	----------------

ბიბლიოგრაფიის შედგენისას გასათვალისწინებელია შემდეგი წესები:

- 1) ტექსტში დამოწმებული წყაროები უნდა შეესაბამებოდეს ბიბლიოგრაფიულ მუხლებს;
- 2) ბიბლიოგრაფიაში აღნუსხული ლიტერატურა ლაგდება ანბანური თანმიმდევრობით ავტორთა გვარების მიხედვით, არ ინომრება და არ უკეთდება ბულეტები.
- 3) ბიბლიოგრაფიული მონაცემები არ ითარგმნება და წყარო მოწმდება დედნის ენაზე. მაგალითად, ინგლისურენოვან წყაროებს მითითება ხდება ინგლისურ ენაზე.
- 4) შესაძლებელია წყაროების დაყოფა კატეგორიებად ფორმის მიხედვით (ხელნაწერი, საარქივო კოლექცია, ვიდეო ჩანაწერები და ა.შ.), რიგის მიხედვით (პირველწყარო, მეორეული წყარო, მესამეხარისხოვანი წყარო) და ენის მიხედვით (გამოყენებული ლიტერატურა ქართულ ენაზე, გამოყენებული ლიტერატურა ინგლისურ ენაზე, გამოყენებული ლიტერატურა რუსულ ენაზე და ა.შ. მაგალითად:

თავერი, ბენჯამინ. 2003. პიროვნული თავისუფლება საზოგადოებისკენ. რედ. ნიკოლოზჯვანია. მთარგმნ. თამარ კაცია. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა.

პირველის გარდა ყველა სტრიქონი შეწეულია მარჯვნივ 1.2 სმ-ით.

- 5) ელექტრონულად მოპოვებულ ყველა წყაროს (იქნება ეს წიგნი, ელ. სტატია თუ ვებგვერდი) სრულ ბიბლიოგრაფიულ მონაცემებთან ერთად, უნდა მიეთითოს ლინკი და ნახვის თარიღი.
- 6) სხვადასხვაგვარი წესი მოქმედებს სხვადასხვა ტიპის წყაროს დამოწმებისას. წყარო კი შეიძლება იყოს წიგნები, სამეცნიერო სტატიები, მონოგრაფიები, დისერტაციები, ვებგვერდები, საკანონმდებლო ტექსტები და ა.შ. მათი მითითებისას ყურადღება უნდა მიექცეს ისეთ დეტალებს, როგორიცაა, ინფორმაციის თანმიმდევრულობა, სასვენი ნიშნების მართლწერა, შრიფტის დახრა და მათი დაცვა მთელი ნაშრომის ფარგლებში. ქვემოთ მოცემულია ყველაზე გავრცელებული რესურსების ტექსტში ჩართული და ბიბლიოგრაფიაში მითითების მოდელები.

4. დამოწმების ნიმუშები წყაროს ტიპის მიხედვით

წყაროს ტიპი	ტექსტში ჩართული (პირველი სტრიქონი) და ბიბლიოგრაფიაში (მეორე სტრიქონი) მითითების ნიმუშები
-------------	--

წიგნი	
ერთი ავტორი	(ავალიანი 2014, 16) ავალიანი, სერგი. 2014. მეოცე საუკუნის ნატურფილოსოფია. თბილისი: მერიდიანი.
ორი ავტორი	(როგავა და ბიბლიეიშვილი 2011, 12) როგავა, მედეა და ლუბა ბიბლიეიშვილი. 2011. ფუნქციური წერა. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
სამი ავტორი	(Bomberg, Peterson and Stubb 2008, 69) Bomberg, Elizabeth, John Peterson and Alexander Stubb. 2008. The European Union: How does it work? Oxford: Oxford University Press.
ოთხი ან მეტი ავტორი	Hall and et al. 1987, 100). Hall, Jacquelyn Dowd, James Leloudis, Robert Korstad, Mary Murphy, Lu Ann Jones and Christopher B. Daly. 1987. Like a family: The making of a Southern cotton mill world. Chapel Hill: University of North Carolina Press.
რედაქტორი ავტორთან ერთად	(Bonney 1995, 80) Bonney, Yves. 1995. New and selected poems. Ed. John Naughton and Anthony Rudolf. Chicago: University of Chicago Press.

რედაქტორი ავტორის ნაცვლად	(გურიჩიანი 2010, 47) გურიჩიანი, ქეთევან, რედ. 2010. ისტორიის შესახებ. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა
თარგმნის წიგნი	(სტიგლიცი 2012, 17) სტიგლიცი, ჯოზეფ. 2012. გლობალიზაცია და მისი თანმდევი უმყაროფილება. მთარგმნ. ლია ჯამბურია. თბილისი: საუნჯე
ორგანიზაცია როგორც ავტორი	(World Health Organization 2003, 50) World Health Organization. 2003. Organization of services for mental health. Geneva: World Health Organization.
მრავალტომიანი ნაშრომის ცალკეული ტომი	(ბარნოვი 1964, 15) ბარნოვი, ვასილ. 1964. ლიტერატურული და პუბლიცისტური წერილები. ტ. 10, თხზულებათა სრული კრებული: 10 ტომად. თბილისი: ლიტერატურა და ხელოვნება.

ნაშრომი კრებულიდან 6	(Carr and Schuurman 1996, 59) Carr, Anne, and Douglas J. Schuurman. 1996. Religion and feminism: A reformist Christian analysis. In Religion, feminism, and the family, ed. Anne Carr and Mary Stewart Van Ileeuwen, 11-32. Louisville, KY: Westminster John Knox Press.
ინტერნეტში განთავსებულ ი წიგნი	(თურაბიანი 2007, 105) თურაბიანი, ქეთი ლ. 2007. სახელმძღვანელო რეფერატების, თეზისების და დისერტაციების ავტორებისათვის. „ჩიკაგოს სტილი“ სტუდენტისა და მკვლევრებისათვის. მთარგმნ. ანა ადამია და მარინე თავყელიშვილი. https://bit.ly/2z4DMSS (29.06.2018).
სტატია	
სამეცნიერო ჟურნალიდან ნ სტატია	(Burns 2005, 84) Burns, Sarah. 2005. Ordering the artist's body: Thomas Eakins's acts of self- portrayal. American Art 19, no. 1 (Spring): 82-107.
ინტერნეტში გამოქვეყნებული სტატია	(Uzzi and Spiro 2005) Uzzi, Brian, and Jarrett Spiro. 2005. Collaboration and creativity: The small world problem. American Journal of Sociology 111, no. 2 (September). http://www.journals.uchicago.edu/AJS/journal/issues/viunz/090090/090090.html (19.12.2015).
სტატია პოპულარული ჟურნალიდან	(Shapiro 2004, 16) Shapiro, Mark. 2004. New power for "Old Europe." The Nation, December 27.
სხვა რესურსები	
სადიპლომო ნაშრომი ან დისერტაცია	(ოდიკაძე 2014, 17) ოდიკაძე, ელისო. 2014. ენის ჰუმბოლდტისეული კონცეფცია და დისკურსი როგორც შემოქმედებითი აქტი. დის., ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
ვებგვერდი	(განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი 2018) განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი. კოპენჰაგენის პროცესი. www.eqe.ge/geo/static/81/educati

სხვადასხვა წმიდა წიგნი	(1 Thess. 4:11, 5:2-5, 5:14) შენიშვნა: ბიბლიისა და სხვა წმიდა წიგნების ბიბლიოგრაფიაში მითითება საჭირო არ არის.
------------------------	---

წყარო: ქავთარაძე, თ. ქასრაშვილი, ნ. საღინაძე, ნ. პატარიძე, ს. საბაური, თ.. აკადემიური მუშაობის საფუძვლები: პრაქტიკული სახელმძღვანელო სტუდენტებისთვის. 2018 passim.

ან:

წაროს ტიპი	სქოლიოში(*ინდექსით) და ბიბლიოგრაფიაში მითითების ნიმუშები
წიგნი	
ერთი ავტორი	¹ სერგი ავალიანი, მეოცე საუკუნის ნატურფილოსოფია (თბილისი: მერიდიანი, 2014), 16. ავალიანი, სერგი. მეოცე საუკუნის ნატურფილოსოფია. თბილისი: მერიდიანი, 2014.
ორი ავტორი	² მედეა როგავა და ლუბა ბიბილეიშვილი, ფუნქციური წერა (თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2011), 12. როგავა, მედეა და ლუბა ბიბილეიშვილი. ფუნქციური წერა. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2011.
სამი ავტორი	³ Elizabeth Bomberg, John Peterson and Alexander Stubb, The European Union: How does it work? (Oxford: Oxford University Press, 2008), 69. Bomberg, Elizabeth, John Peterson and Alexander Stubb. The European Union: How does it work? Oxford: Oxford University Press, 2008.
ოთხი ან მეტი ავტორი	⁴ Jacquelyn Dowd Hall and et al., Like a family: The making of a Southern cotton mill world (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1987), 99. Hall, Jacquelyn Dowd, James Leloudis, Robert Korstad, Mary Murphy, Lu Ann Jones and Christopher B. Daly. Like a family: The making of a .
რედაქტორი ავტორთან ერთად	⁵ Yves Bonnefoy, New and selected poems, ed. John Naughton and Anthony Rudolf (Chicago: University of Chicago Press, 1995), 80. Bonnefoy, Yves. New and selected poems. Ed. John Naughton and Anthony Rudolf. Chicago: University of Chicago Press, 1995.

რედაქტორი ავტორის ნაცვლად	⁶ ქეთევან გურიჩიანი, რედ., ისტორიის შესახებ (თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2010), 47. გურიჩიანი, ქეთევან, რედ. ისტორიის შესახებ. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2010.
---------------------------------	--

თარგმნილი წიგნი	⁷ ჯოზეფ სტიგლიცი, გლობალიზაცია და მისი თანმდევი უმცაოთილება. მთარგმნ. ლია ჯამბურია (თბილისი: საუნჯე, 2012), 17. სტიგლიცი, ჯოზეფ. გლობალიზაცია და მისი თანმდევი უმცაოთილება. მთარგმნ. ლია ჯამბურია. თბილისი: საუნჯე, 2012.
ორგანიზაცია როგორც ავტორი	⁸ World Health Organization, Organization of services for mental health (Geneva: World Health Organization, 2003), 50. World Health Organization. Organization of services for mental health. Geneva: World Health Organization, 2003 .
მრავალტომიანი ნაშრომის ცალკეული ტომი	(ბარნოვი 1964, 15) ბარნოვი, ვასილ. 1964. ლიტერატურული და პუბლიცისტური წერილები. ტ. 10, თხზულებათა სრული კრებული: 10 ტომად. თბილისი: ლიტერატურა და ხელოვნება.
ნაშრომი კრებულიდან	⁹ Anne Carr and Douglas J. Schuurman, “Religion and feminism: A reformist Christian analysis. In Religion, feminism, and the family“, ed. Anne Carr and Mary Stewart Van leeuwen (Louisville, KY: Westminster John Knox Press, 1996), 11-32. Carr, Anne, and Douglas J. Schuurman. 1996. Religion and feminism: A reformist Christian analysis. In Religion, feminism, and the family, ed. Anne Carr and Mary Stewart Van leeuwen, 11-32. Louisville, KY: Westminster John Knox Press, 1996.
ინტერნეტში განთავსებულ წიგნი	¹⁰ ანიტა ვულფოლკი, განათლების ფსიქოლოგია (თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2009), 105. https://library.iliauni.edu.ge/ebooks/anita- vulpholki-ganathlebis-phsiqologia/ (30.03.2018). ვულფოლკი, ანიტა. განათლების ფსიქოლოგია. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2009. https://library.iliauni.edu.ge/ebooks/anita-vulpholki-ganathlebis- phsiqologia (30.03.2018)

სტატია

სამეცნიერო ჟურნალიდან სტატია	¹¹ Sarah Burns, „Ordering the artist’s body: Thomas Eakins’s acts of self-portrayal“, American Art 19, no. 1 (Spring 2005): 84. Burns, Sarah. „Ordering the artist’s body: Thomas Eakins’s acts of self-portrayal“. American Art 19, no. 1 (Spring 2005): 82-107.
ინტერნეტში გამოქვეყნებული სტატია	¹² Brian Uzzi and Jarrett Spiro. “Collaboration and Creativity: The Small World Problem”. American Journal of Sociology 111, no. 2 (September 2005), http://www.journals.uchicago.edu/AJS/journal/issues/v111n2/090090/090090.htm (19.12.2015). Uzzi, Brian, and Jarrett Spiro. “Collaboration and Creativity: The Small World Problem.” American Journal of Sociology 111, no. 2 (September 2005). http://www.journals.uchicago.edu/AJS/journal/issues/v111n2/090090/090090.html (19.12.2015).

სტატია პოპულარული ჟურნალიდან	¹³ Mark Shapiro, “New Power for ‘Old Europe’”, The Nation, December 27, 2004, 12-13. Shapiro, Mark. “New power for ‘Old Europe.’” The Nation, December 27, 2004.
სხვა რესურსები	
სადიპლომო ნაშრომი ან დისერტაცია	¹⁴ ელისო ოდიკაძე, „ენის ჰუმბოლდტისეული კონცეფცია და დისკურსი როგორც შემოქმედებითი აქტი“ (დის., ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2014), 17. ოდიკაძე, ელისო. „ენის ჰუმბოლდტისეული კონცეფცია და დისკურსი როგორც შემოქმედებითი აქტი“. დის., ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2014.
ვებგვერდი	¹⁵ Evanston Public Library Board of Trustees, “Evanston Public Library Strategic Plan, 2000-2010: A Decade of Outreach,” Evanston Public Library, http://www.epl.org/library/strategic-plan-oo.html (01.06.2005). Evanston Public Library Board of Trustees. “Evanston Public Library Strategic Plan, 2000- 2010: A Decade of Outreach.” Evanston Public Library. http://www.epl.org/library/strategic-plan-oo.html (01.06.2005)
ბიბლია და სხვა წმიდა წიგნები	¹⁶ Thess. 4:11, 5:2-5, 5:14. შენიშვნა: ბიბლიისა და სხვა წმინდა წიგნების ბიბლიოგრაფიაში მითითება საჭირო არ არის.

VII. უნივერსიტეტის მოთხოვნები სამეცნიერო სტატიისადმი

სამეცნიერო სტატიის არსი - სამეცნიერო სტატია არის სამეცნიერო/აკადემიური ნაშრომი, რომელიც ასახვს მეცნიერის/დოქტორანტის სამეცნიერო კვლევის შედეგებს. შედეგები შეიძლება იყოს ანალიტიკურ-მიმოხილვითი ხასიათის (მაგ.: არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის/ დოკუმენტების/ ნაშრომების ანალიზი/მიმოხილვა) ან სამეცნიერო საზოგადოებაში აღიარებული კვლევის შედეგების დადასტურება/უარყოფა, ან საკუთარი მეცნიერული მიგნებების, დასმული პრობლემების გადაწყვეტის გზების ჩვენება და ა.შ.

სტატიის სათაური - სათაური სტატიის მნიშვნელოვანი ელემენტია. ის კომპაქტურად და ზუსტ წარმოდგენას უნდა ქმნიდეს ნაშრომის შინაარსის/დასმული პრობლემის შესახებ, აღძრავდეს ინტერესს სტატიის წასაკითხად.

ინფორმაცია ავტორის/ავტორების შესახებ - ამ ნაწილში უნდა მიეთითოს ავტორის/ავტორთა სახელი, გვარი, სამეცნიერო/აკადემიური ხარისხი, სამუშაო/სწავლის ადგილი, საკონტაქტო მონაცემები.

სტატიის სტრუქტურა: სტატიის სტრუქტურა შეიცავს შემდეგ კომპონენტებს:

- აბსტრაქტი,
- საძიებო სიტყვები;
- ტექსტი;
- ბიბლიოგრაფია/გამოყენებული

ლიტერატურა.

სტატიის სტრუქტურის

კომპონენტების აღწერა:

აბსტრაქტი: აბსტრაქტი ოპტიმალურად ასახავს თემის/პრობლემის აქტუალობას, მიზნებს, შინაარსსა და კვლევის შედეგებს. მისი წაკითხვით ზოგადი წარმოდგენა იქმნება კვლევის მიზნებისა და შედეგების შესახებ. დაცულია შესაბამისი გამოცემის მიერ დადგენილი ასო-ნიშანთა რაოდენობრივი მოთხოვნა, უნივერსიტეტის აკადემიური გამოცემისთვის ეს არის, 500-1200 მდე ასო-ნიშანი.

საკვანძო სიტყვები: აუცილებელი ელემენტია ნებისმიერი სტატიისთვის. ის გამოიყენება

დარგობრივი სფეროს/კვლევის ობიექტის/კვლევის მეთოდების განსაზღვრისათვის და შესაბამისი სტატიის საძიებოდ. სიტყვები/სიტყვათშერთებები უნდა შეიცავდეს დარგობრივ ტერმინებს, რომლებიც შეიძლება არც იყოს გამოყენებული სტატიაში, მაგრამ დამახასიათებელია წარმოდგენილი დარგისთვის. საძიებო სიტყვების ოპტიმალური რაოდენობაა 4-7 ერთეული, ხოლო ფრაზის ფარგლებში - არა უმეტეს 3 ერთეულისა.

ტექსტი: სტატიაში მკაფიოდ უნდა გამოიკვეთოს შემდეგი ძირითადი

ნაწილები: ა. შესავალი

ბ. ძირითადი

ნაწილი გ. კვლევის

შედეგი დ. დასკვნა.

აღნიშნული ნაწილები გამოიყოფა შესაბამისი სათაურებით/ქვესათაურებით და უნდა შეიცავდეს რელევანტურ ინფორმაციას.

შესავალი - კონტექსტი ნათლად უნდა წარმოაჩენდეს ფაქტორებს, რომლებიც განაპირობებს თემის აქტუალობას და წარმოდგენილი პრობლემის დასმის აუცილებლობას. კონცეპტუალური აპარატი (ჰიპოთეზა, მიზნები, ამოცანები, კვლევის საგანი, ობიექტი) მკაფიოდ უნდა იყოს ფორმულირებული კვლევის სპეციფიკასთან მიმართებით.

ძირითადი ნაწილი - ამ ნაწილში წარმოდგენილია თემის შინაარსი, სადაც მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა კვლევის მეთოდების განსაზღვრისა და რელევანტურობის დასაბუთებას, კვლევის აღწერასა და შედეგების ანალიზს, კვლევის შეზღუდვების განხილვის ჩათვლით. წერის სტილი მკითხველის ყურადღების მიპყრობის შესაძლებლობას უნდა ქმნიდეს: დასმული პრობლემის უაღრესად მაღალი აქტუალობა, ფაქტების და მოვლენების მკაფიოდ ახსნა, მიზეზშედეგობრივი კავშირების გასაგებად ჩვენება, სამეცნიერო-პროფესიული ლექსიკის ერთმნიშვნელოვანი და მიზნობრივი გამოყენება, აზრის არგუმენტირება, ლოგიკური განვითარება. ტექსტში შეიძლება მოცემულ იყოს მცირე რაოდენობით სურათები, ცხრილები, გრაფიკები, შესაბამისი დასათაურებით, საჭიროების შემთხვევაში, შენიშვნა, კონკრეტული თვალსაჩინოების განმარტებისთვის, რომელიც უნდა განთავსდეს მის ქვევით. სასურველია ძირითადი ნაწილის დაყოფა ქვეთავებად, რაც უფრო ადვილად აღსაქმელს გახდის სტატიას.

დასკვნა - დასკვნა ნათლად და კომპაქტურად აჯამებს კვლევის შედეგებს, წარმოაჩენს ნაშრომის ძირითად არსს, მეცნიერულ სიახლეს, უჩვენებს შემდგომი კვლევის პერსპექტივას.

ფორმალური მოთხოვნები

სტატიისათვის ფორმალური მოთხოვნები სხვადასხვა გამოცემას განსხვავებული აქვს, ამდენად, კონკრეტული გამოცემისთვის ნაშრომის გაგზავნის შემთხვევაში, დაცული უნდა იყოს შესაბამისი მოთხოვნები; ხოლო გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ფარგლებში (სამეცნიერო ჟურნალი, კონფერენციის მასალათა კრებული და სხვა) წარდგენილი სტატია უნდა აკმაყოფილებდეს, მოთხოვნებს, რაც განსაზღვრულია ამ დოკუმენტით.

VIII. უნივერსიტეტის მოთხოვნები რეფერატისადმი

რეფერატი: რეფერატის (ლათ: refero ვაუწყებ, მოვახსენებ) გამოყენება მიზანშეწონილია, როგორც ბაკალავრიატში, ისე მაგისტრატურაში და წარმოადგენს მეცნიერული ნაშრომის, მოკლე წერილობით ან ზეპირ გადმოცემას; რაიმე საკითხის შესახებ არსებული ლიტერატურისა და სხვა წყაროების მიმოხილვას; სამეცნიერო-კვლევით პროექტს, რომელითაც უნდა გამოვლინდეს ავტორის კვლევის ინტერესის სფერო, მისი აკადემიური დონე დარგობრივი სფეროს ფარგლებში და მეცნიერული კვლევის უნარი.

რეფერატის ტიპები: განიხილავენ რეფერატის შემდეგ ტიპებს:

პროდუქტიული რეფერატი ანუ რეფერირების წყაროს შემოქმედებითი და/ან კრიტიკული გააზრება. მისი ფორმებია: რეფერატი-მოხსენება; რეფერატი -მიმოხილვა.

რეპროდუქტიული რეფერატი ანუ რეფერირების წყაროს პირველადი ტექსტის შინაარსობრივი წარმოდგენა. მისი ფორმებია: რეფერატი-კონსპექტი; რეფერატი -რეზიუმე.

ანალიტიკური რეფერატი, თავისი არსით პროდუქტიულ რეფერატებს მიეკუთვნება და წარმოადგენს აკადემიური წერის ჟანრს, რომლის მიზანია ნაშრომების არსის წვდომა და წერილობითი ფორმით გადმოცემა, სტუდენტისათვის შერჩეული ორი ან სამი სტატიის საფუძველზე. სტუდენტი ახდენს მოცემული სტატიების შედარებით ანალიზს და გამოხატავს საკუთარ პოზიციას ავტორების მიერ განხილული საკითხის მიმართ.

რეფერატის სტრუქტურა : რეფერატის სტრუქტურა მოიცავს:

- 1) თავფურცელს;
- 2) სარჩევს;
- 3) შესავალს (ნაშრომის/ნაშრომების ავტორთა პოზიციების მოკლე მიმოხილვა);
- 4) ტექსტის ძირითად ნაწილს (სტატიებში განხილული ძირითადი საკითხების ავტორისეული პოზიციების, არგუმენტების მოკლე მიმოხილვა, სტუდენტის მიერ ავტორთა მოსაზრებების შეფასება და საკუთარი პოზიციის წარმოდგენა);
- 5) დასკვნას (საკუთარი შეფასებების შეჯამება და საბოლოო რეფლექსია);
- 6) ბიბლიოგრაფიას/გამოყენებულ ლიტერატურას (შერჩეული სტილის შესაბამისად)

ფორმალური მოთხოვნები რეფერატისადმი: რეფერატი შესარულებული უნდა იყოს ამ დოკუმენტით განსაზღვრული წესების საფუძველზე.

IX. გარდამავალი და დასკვნითი დებულებები

- 1) უნივერსიტეტის აკადემიური ნაშრომის სტანდარტს ამტკიცებს რექტორი, ბრძანებით
- 2) სტანდარტში შესული ნებისმიერი სახის ცვლილება უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობას და უნდა დამტკიცდეს რექტორის ბრძანებით;
- 3) უნივერსიტეტში ასევე მოქმედებს საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესი. იმ შემთხვევაში თუ წინამდებარე გზამკვლევით დადგენილი წესები ეწინააღმდეგება საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესს, საბაკალავრო ნაშრომების მიმართ მოქმედებს უნივერსიტეტში მოქმედი საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესი;
- 4) უნივერსიტეტში ასევე მოქმედებს სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესი. იმ შემთხვევაში თუ წინამდებარე გზამკვლევით დადგენილი წესები ეწინააღმდეგება სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესს, სამაგისტრო ნაშრომების მიმართ მოქმედებს უნივერსიტეტში მოქმედი სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისა და შეფასების წესი;
- 5) წინამდებარე გზამკვლევი ძალაშია უნივერსიტეტის რექტორის მიერ მისი დამტკიცების მომენტიდან.

გზამკვლევის შემუშავებისას გამოყენებული ლიტერატურა:

თურაბიანი, ქ. ლ. 2007. სახელმძღვანელო რეფერატების, თეზისების და დისერტაციების ავტორებისათვის.

„ჩიკაგოს სტილი სტუდენტისა და მკვლევრებისათვის“ . მთარგმნ. ადამია, ა. და თავყელიშვილი, მ. <https://bit.ly/2z4DMSS> (29.06.2018).

კაჭარავა, ლ. მარწყვიშვილი, ხ. ხეჩუაშვილი, ლ. აკადემიური წერა დამწყებთათვის. Center for Social Sciences. თბილისი, 2007

ქავთარაძე, თ. ქასრაშვილი, ნ. საღინაძე, ნ. პატარიძე, ს. საბაური, თ. აკადემიური მუშაობის საფუძვლები:

პრაქტიკული სახელმძღვანელო სტუდენტებისთვის. აკადემიური წერის ცენტრი. ერასმუს

პლუსის ინსტიტუციური განვითარების პროექტი - „აკადემიური კეთილსინდისიერება
ხარისხიანი სწავლისა და სწავლებისთვის ქართულ უმაღლეს საგანმანათლებლო
დაწესებულებაში (INTEGRITY)“.2018

